YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

12 päivänä huhtikuuta 2005 *

Asiassa C-61/03,

jossa on kyse EA 141 artiklaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 14.2.2003,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään L. Ström ja X. Lewis, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehinään P. Ormond ja C. Jackson, avustajinaan D. Wyatt, QC, sekä barrister S. Tromans, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jota tukee

Ranskan tasavalta, asiamiehinään R. Abraham, G. de Bergues ja E. Puisais,

väliintulijana,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas (esittelevä tuomari), R. Silva de Lapuerta ja A. Borg Barthet sekä tuomarit N. Colneric, S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues, P. Küris, E. Juhász, G. Arestis ja M. Ilešič,

julkisasiamies: L. A. Geelhoed,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 12.10.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 2.12.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteessaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ei ole noudattanut EA 37 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toimittanut yleisiä tietoja, jotka koskevat sellaisen radioaktiivisen jätteen hävittämissuunnitelmaa, joka on peräisin Greenwichin Royal Naval Collegessa sijaitsevan Jason-nimisen reaktorin käytöstä poistamiseen liittyvistä toimista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Euratomin perustamissopimuksen johdanto-osasta ilmenee, että kyseisen perustamissopimuksen allekirjoittajat "tunnustavat ydinenergian olennaiseksi voimavaraksi, jonka avulla varmistetaan tuotannon kehittyminen ja — — voidaan edistää työtä rauhan hyväksi", "ovat päättäneet luoda tarvittavat edellytykset sellaisen voimakkaan ydinteollisuuden kehittämiselle, joka lisää olennaisesti energiantuotantoa — — sekä monin muin tavoin myötävaikuttaa heidän kansojensa hyvinvointiin", "pyrkivät saamaan aikaan sellaiset turvallisuusolosuhteet, että väestön elämää ja terveyttä vaarantavat tekijät poistuvat" sekä "haluavat tehdä yhteistyötä niiden kansainvälisten järjestöjen kanssa, jotka kehittävät atomienergian rauhanomaista käyttöä".

3 EA 1 artiklan mukaan Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) päämääränä on "toteuttamalla ydinteollisuuden nopeaa rakentamista ja kasvua varten tarvittavat edellytykset myötävaikuttaa elintason nousuun jäsenvaltioissa ja yhteyksien kehittämiseen muiden maiden kanssa".

4 EA 2 artikla kuuluu seuraavasti:

"Yhteisö päämääränsä toteuttamiseksi tässä sopimuksessa määrätyin edellytyksin:

a) kehittää tutkimusta ja varmistaa teknisen tiedon levittämistä,

b) laatii yhtenäiset turvallisuusmääräykset väestön ja työntekijöiden terveyden suojelemiseksi sekä huolehtii niiden noudattamisesta,

c) helpottaa investointeja ja varmistaa ydinenergian kehittämisessä tarvittavien peruslaitosten rakentamisen yhteisössä erityisesti kannustamalla yritysten aloitteita,

d) huolehtii malmien ja ydinpolttoaineen säännöllisestä ja tasapuolisesta toimituksesta kaikille käyttäjille yhteisössä,

e) takaa asianmukaisella valvonnalla, että ydinaineita ei siirretä käytettäväksi muuhun kuin siihen käyttöön, johon ne on tarkoitettu,

f) käyttää sille uskottua omistusoikeutta erityisiin halkeamiskelpoisiin aineisiin,

g) varmistaa laajat markkinat ja parhaan teknisen välineistön saannin toteuttamalla erityismateriaalien ja -laitteiden yhteismarkkinat, ydinenergiainvestointeihin tarkoitetun pääoman vapaan liikkuvuuden ja asiantuntijoiden vapaan työllistymisen yhteisössä,

h) luo muihin maihin ja kansainvälisiin järjestöihin sellaiset yhteydet, jotka ovat omiaan edistämään ydinenergian rauhanomaista käyttöä."

5 Perustamissopimuksen toiseen osastoon, jonka otsikkona on "Määräykset ydinenergia-alan kehityksen edistämisestä", sisältyy muun muassa III luku, jonka otsikkona on "Terveyden suojelu" ja joka muodostuu EA 30–EA 39 artiklasta.

6 EA 30 ja EA 31 artiklan mukaan yhteisössä vahvistetaan perusnormit väestön ja työntekijöiden terveyden suojelemiseksi ionisoivan säteilyn aiheuttamilta vaaroilta. EA 30 artiklassa määritellään, mitä tarkoitetaan perusnormeilla. EA 31 artiklassa kuvataan kyseisten normien laatimiseen ja vahvistamiseen sovellettavaa menettelyä.

7 EA 34 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltion, jonka alueella aiotaan tehdä erityisen vaarallisia kokeita, on toteutettava terveyden suojelua koskevat lisätoimenpiteet, joista sen on ennalta hankittava komission lausunto.

Komission puoltava lausunto on tarpeen, jos kokeiden vaikutukset saattavat ulottua muiden jäsenvaltioiden alueille."

8 EA 37 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Jokaisen jäsenvaltion on toimitettava komissiolle yleiset tiedot missä tahansa muodossa olevan radioaktiivisen jätteen hävittämistä koskevista suunnitelmista sen arvioimiseksi, aiheuttaako suunnitelman toteuttaminen veden, maaperän tai ilman radioaktiivista saastumista toisen jäsenvaltion alueella.

Kuultuaan 31 artiklassa tarkoitettua asiantuntijaryhmää komissio antaa lausuntonsa kuuden kuukauden määräajassa."

9 EA 124 artiklan toisessa luetelmakohdassa todetaan seuraavaa:

"Turvatakseen ydinenergian kehityksen yhteisössä komissio:

— —

— antaa suosituksia ja lausuntoja asioista, joita tämä sopimus koskee, jos tässä sopimuksessa nimenomaisesti niin määrätään tai jos komissio pitää sitä tarpeellisena."

10 Jotta EA 37 artiklassa tarkoitettuja radioaktiivisen jätteen hävittämistä koskevia suunnitelmia voitaisiin arvioida yhdenmukaisesti, komissio katsoi tarpeelliseksi täsmentää, minkätyyppinen toiminta voi aiheuttaa hävittämistä, sekä eri toimintatyyppien osalta ne tiedot, jotka on toimitettava yleisinä tietoina. Tämä tavoite toteutettiin Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 37 artiklan soveltamisesta 7 päivänä joulukuuta 1990 annetulla komission suosituksella 91/4/Euratom (EYVL 1991, L 6, s. 16), joka oli voimassa 7.12.1990–5.12.1999. Kyseinen suositus korvattiin 6.12.1999 lähtien Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 37 artiklan soveltamisesta 6 päivänä joulukuuta 1999 annetulla komission suosituksella 1999/829/Euratom (EYVL L 324, s. 23).

Kanteen perustana olevat tosiseikat

11 Yhdistyneen kuningaskunnan puolustusministeriö käytti Jason-reaktoria, jonka enimmäislämpöhyötysuhde oli 10 kW, Greenwichin Royal Naval Collegessa vuosina

1962–1996. Reaktoria käytettiin henkilöstön koulutukseen sekä tutkimusvälineenä ydinkäyttövoimaohjelmassa, jonka Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus toteutti Royal Navyn ydinkäyttöisiä sukellusveneitä varten.

12 Yhteisöjen tuomioistuimelle toimitetussa asiakirja-aineistossa ei ilmoiteta tarkkaa päivämäärää, jolloin Jason-reaktori poistettiin lopullisesti käytöstä. Kyseisestä asiakirja-aineistosta ilmenee kuitenkin, että tämä käytöstä poistaminen tapahtui sen jälkeen, kun tätä koskeva pyyntö oli esitetty Environment Agency for England & Walesille (Englannin ja Walesin ympäristövirasto) ja kun kyseinen virasto oli tehnyt käytöstä poistamista koskevan päätöksen.

13 Komissiolle ilmoitettiin vuonna 1998, että Jason-reaktori aiottiin purkaa ja poistaa käytöstä. Asiakirja-aineistosta ei ilmene tarkemmin, mistä tämä tieto oli peräisin, eikä siitä voida liioin päätellä, oliko käytöstä poistaminen jo tapahtunut silloin, kun kyseinen tieto toimitettiin komissiolle.

14 Komissio on 8.1.1999 päivätyllä kirjeellään pyytänyt Yhdistynyttä kuningaskuntaa toimittamaan komissiolle yksityiskohtaiset tiedot Jason-reaktorin käytöstä poistamisesta. Kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten tähän pyyntöön antamasta 5.3.1999 päivätystä vastauksesta ilmenee, että Environment Agency for England & Wales oli jo ennen viimeksi mainittua päivämäärää antanut tarkistetun luvan kyseisen reaktorin käytöstä poistamisesta syntyvän radioaktiivisen jätteen hävittämiselle.

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

15 Komissio osoitti 30.1.2001 Yhdistyneelle kuningaskunnalle virallisen huomautuksen, jossa esitettiin perustelut komission näkemykselle, jonka mukaan kyseinen jäsenvaltio ei ole noudattanut EA 37 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei

ole toimittanut komissiolle yleisiä tietoja, jotka koskevat sellaisen radioaktiivisen jätteen hävittämissuunnitelmaa, joka on peräisin Jason-reaktorin käytöstä poistamiseen liittyvistä toimista.

16 Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset vastasivat tähän viralliseen huomautukseen 30.3.2001 päivätyllä kirjeellään, jossa selitettiin syyt, joiden takia kyseiset viranomaiset katsoivat, että EA 37 artikla ei sovellu sotilaallisiin laitoksiin, ja jossa väitettiin, että kyseisellä jäsenvaltiolla ei ole minkäänlaista velvollisuutta toimittaa komissiolle Jason-reaktorin käytöstä poistamista koskevia tietoja.

17 Yhdistyneelle kuningaskunnalle 21.12.2001 osoittamassaan perustellussa lausunnossa komissio vahvisti virallisessa huomautuksessa esittämänsä kannan ja pyysi kyseistä jäsenvaltiota esittämään huomautuksensa kahdessa kuukaudessa kyseisen lausunnon tiedoksiannosta. Edellä mainitut viranomaiset toistivat kantansa perustellun lausunnon johdosta antamassaan 20.2.2002 päivätyssä vastauksessa.

18 Komissio päätti näin ollen nostaa nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

Asian käsittelyn vaiheet yhteisöjen tuomioistuimessa sekä asianosaisten ja väliintulijan vaatimukset

19 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti on 28.8.2003 antamallaan määräyksellä hyväksynyt Ranskan tasavallan väliintulijaksi tukemaan Yhdistyneen kuningaskunnan vaatimuksia.

20 Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

— toteaa, että Yhdistynyt kuningaskunta ei ole noudattanut EA 37 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toimittanut yleisiä tietoja, jotka koskevat sellaisen radioaktiivisen jätteen hävittämissuunnitelmaa, joka on peräisin Jason-reaktorin käytöstä poistamiseen liittyvistä toimista, ja

— velvoittaa Yhdistyneen kuningaskunnan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

21 Yhdistynyt kuningaskunta ja Ranskan tasavalta vaativat, että komission kanne hylätään ja että komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kanne

22 Komissio väittää, että EA 37 artikla soveltuu sekä siviili- että sotilaallisista laitoksista peräisin olevan radioaktiivisen jätteen hävittämiseen. Se väittää ennen kaikkea, että kyseisellä määräyksellä pyritään ehkäisemään riski toisen jäsenvaltion radioaktiivisesta saastumisesta ja että kyseisen määräyksen on ulotuttava koskemaan kaikkia vaaran lähteitä, myös niitä, jotka ovat peräisin Jason-reaktorin kaltaisten sotilaallisten laitosten käytöstä poistamisesta, koska väestön suojeleminen ionisoivan säteilyn aiheuttamilta vaaroilta on tavoite, jota ei voida jakaa osiin.

23 Yhdistynyt kuningaskunta, jota Ranskan tasavalta tukee, vastaa näihin väitteisiin, että EA 37 artikla ei voi soveltua sotilaallisista laitoksista peräisin olevan

radioaktiivisen jätteen hävittämiseen, koska perustamissopimus itsessään koskee ainoastaan ydinenergian siviilikäyttöä ja koska perustamissopimuksen sen luvun määräyksillä, jotka koskevat terveyden suojelua, ei voi olla laajempi soveltamisala kuin perustamissopimuksen muihin lukuihin sisältyvillä määräyksillä.

24 Tässä yhteydessä on todettava, että vaikka komissio on kanteensa tueksi vedonnut argumentteihin, jotka perustuvat EA 37 artiklan ja niiden muiden määräysten erityisiin tavoitteisiin, jotka sisältyvät terveyden suojelua koskevaan perustamissopimuksen toisen osaston III lukuun, se ei ole esittänyt tarkemmin, että kyseisen luvun määräyksillä voisi olla erilainen soveltamisala kuin perustamissopimuksella kokonaisuudessaan. Komissio on sitä vastoin väittänyt, että sen tulkintaa EA 37 artiklasta, joka on ainoa määräys, jonka rikkomiseen nyt käsiteltävänä olevassa kanteessa on vedottu, tukee erityisesti se, että kyseiseen perustamissopimukseen ei sisälly ainoatakaan nimenomaista määräystä, jolla sotilaallinen toiminta olisi yleisesti suljettu sen soveltamisalan ulkopuolelle.

25 Yhteisöjen tuomioistuimen on siis ensiksi tutkittava sen tulkinnan oikeellisuutta, joka on komission kanteen perustana ja jonka mukaan ydinenergian sotilaskäyttö voi kuulua perustamissopimuksen soveltamisalaan eräitä sellaisia nimenomaisia määräyksiä koskevin varauksin, joissa säädetään rajoitetuista poikkeuksista.

26 Perustamissopimuksen allekirjoittajat ovat viitatessaan perustamissopimuksen johdanto-osassa rauhan hyväksi tehtävän työn edistämiseen, ydinteollisuuden tapoihin myötävaikuttaa heidän kansojensa hyvinvointiin sekä atomienergian rauhanomaisen käytön kehittämiseen tältä osin halunneet korostaa kyseisen perustamissopimuksen ei-sotilaallista luonnetta ja sen tavoitteen ensisijaisuutta, joka koskee ydinenergian rauhanomaisen käytön suosimista.

27 EA 1 ja EA 2 artiklassa, joissa määritetään yhteisölle asetetut päämäärät ja tehtävät, vahvistetaan se, että perustamissopimuksen tavoitteet liittyvät pääasiallisesti siviilitarkoituksiin ja kaupallisiin tarkoituksiin.

28 On kuitenkin todettava, että sellaisen nimenomaisen määräyksen puuttuessa, jossa puolustukseen liittyvä toiminta suljettaisiin perustamissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle, on turvauduttava muihin tekijöihin sen määrittämiseksi, onko perustamissopimuksessa ainakin joidenkin alojen osalta tarkoitus säännellä ydinenergian käyttöä myös sotilaallisiin tarkoituksiin.

29 Tulkinnassa huomioon otettavat tekijät eivät voi rajoittua perustamissopimuksen laatimisen aikana vallinneeseen historialliseen tilanteeseen eivätkä liioin niiden yksipuolisten kannanottojen sisältöön, joita neuvotteluihin, jotka johtivat kyseisen perustamissopimuksen allekirjoittamiseen, osallistuneet eräiden valtioiden edustajat esittivät. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 80 ja 81 kohdassa, pitää paikkansa, että tästä tilanteesta ja eräistä perustamissopimuksen esitöihin kirjatuista kannanotoista ilmenee, että kyseisiin neuvotteluihin osallistuneet valtioiden edustajat olivat tarkastelleet perustamissopimuksen mahdollista soveltamista ydinenergian sotilaskäyttöön sekä keskustelleet siitä. Esitöistä ilmenee kuitenkin myös, että valtioiden edustajilla oli asiasta erilaiset näkemykset ja että he päättivät jättää asian lepäämään. Näistä tekijöistä saatavat tiedot eivät näin ollen riitä osoittamaan, että perustamissopimuksen laatijoilla oli aikomus tehdä perustamissopimuksen määräyksistä sotilaallisiin laitoksiin ja ydinenergian sotilaskäyttöön soveltuvia.

30 Yhdistyneen kuningaskunnan ja Ranskan tasavallan mukaan pääasiallinen vastaväite sille väitteelle, jonka mukaan Euratomin perustamissopimus voi soveltua myös ydinenergian sotilaskäyttöön, on se, että toisin kuin EY:n perustamissopimus, joka allekirjoitettiin samana päivänä kuin Euratomin perustamissopimus ja jonka allekirjoittivat samat jäsenvaltiot, jotka allekirjoittivat viimeksi mainitun perustamissopimuksen, Euratomin perustamissopimus ei sisällä poikkeusmääräyksiä, joilla pyritään erityisesti suojaamaan jäsenvaltioiden maanpuolustuksellisia etuja. Kun kuitenkin otetaan huomioon se ensiarvoinen merkitys, jonka jäsenvaltiot — kuten kaikki muutkin valtiot — antavat näiden etujen suojaamiselle, ei olisi

mahdollista ymmärtää, että ne olisivat implisiittisesti luopuneet asettamasta asianmukaisia takuita ydinenergian sotilaallisen käytön kaltaisella herkällä alalla. Sotilaallisen toiminnan sulkeminen kokonaan Euratomin perustamissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle olisi ainoa selitys sille, että kyseisessä perustamissopimuksessa ei ole ETY:n perustamissopimuksen 48 artiklan 4 kohtaa (josta on tullut EY:n perustamissopimuksen 48 artiklan 4 kohta, josta on puolestaan muutettuna tullut EY 39 artiklan 4 kohta) ja ETY:n perustamissopimuksen 223 artiklaa (josta on tullut EY:n perustamissopimuksen 223 artikla, josta on puolestaan muutettuna tullut EY 296 artikla) vastaavia määräyksiä.

31 Komissio torjuu nämä väitteet vetoamalla siihen, että EA 24–EA 28 artikla sekä EA 84 artiklan kolmas kohta sitä vastoin osoittavat, että jäsenvaltioiden maanpuolustukselliset edut on otettu huomioon ja että niistä on määrätty asianmukaisissa määräyksissä. EA 24–EA 27 artikla liittyvät salassapitoon, joka koskee tietoja, joiden ilmaiseminen saattaa vahingoittaa yhden tai useamman jäsenvaltion maanpuolustuksellisia etuja. EA 28 artiklassa yhteisölle määrätään velvollisuus korvata vahingot, jotka ovat syntyneet muun muassa silloin, kun maanpuolustuksellisten syiden perusteella salassapidettäviä patentteja tai hyödyllisyysmallioikeuksia käytetään sääntöjen vastaisesti tai ne tulevat niitä komissiolle tiedoksi annettaessa sellaisen kolmannen tietoon, jolla ei ole niihin oikeutta. EA 84 artiklan kolmannessa kohdassa, joka sisältyy turvavalvontaa koskevaan perustamissopimuksen toisen osaston VII lukuun, on tämän valvonnan ulkopuolelle puolestaan jätetty maanpuolustuksen tarpeisiin tarkoitetut aineet, jotka valmistetaan erityisesti sitä varten, sekä aineet, jotka valmistuksen jälkeen operaatiosuunnitelman mukaan sijoitetaan tai varastoidaan sotilaalliseen laitokseen.

32 Kuten Yhdistynyt kuningaskunta totesi istunnossa, näiden Euratomin perustamissopimuksen määräysten olemassaolo ei kuitenkaan välttämättä johda päätelmään, jonka mukaan kyseisen perustamissopimuksen määräyksiä voitaisiin nimenomaisia poikkeuksia lukuun ottamatta soveltaa ydinenergian sotilaskäyttöön. Näiden määräysten olemassaolo voi selittyä myös sillä, että vaikka kyseinen perustamissopimus koskee ainoastaan siviilitoimintaa, eräiden siinä vahvistettujen määräysten soveltaminen voi kuitenkin vaikuttaa sellaisiin toimintoihin ja etuihin,

jotka kuuluvat jäsenvaltioiden maanpuolustuksen alaan. Juuri näin on asia kyseisen perustamissopimuksen toisen osaston II luvun määräysten osalta, jotka koskevat tiedon levittämistä, sekä kyseisen osaston VII luvun määräysten osalta, jotka koskevat puolestaan turvavalvontaa.

33 Lisäksi on korostettava, että väitettyjen poikkeusmääräysten, joihin komissio on vedonnut, soveltamisala on suppea. Lukuun ottamatta niitä kahta lukua, joihin kyseiset määräykset sisältyvät, perustamissopimus ei nimittäin sisällä muita määräyksiä, joissa otettaisiin huomioon sotilastoimintaan liittyvät erityiset edut ja tarpeet.

34 Yhdistynyt kuningaskunta katsoo, että jos kyseisen perustamissopimuksen olisi sovelluttava myös ydinenergian sotilaskäyttöön, siihen olisi ollut välttämätöntä sisällyttää yleismääräys, jolla olisi ollut vastaava sisältö kuin EY 296 artiklalla. Kyseisen artiklan 1 kohdan mukaan EY:n perustamissopimuksen määräykset eivät ole esteenä kunkin jäsenvaltion oikeudelle olla antamatta tietoja, joiden ilmaisemisen se katsoo keskeisten turvallisuusetujensa vastaiseksi, ja toisaalta oikeudelle toteuttaa toimenpiteet, jotka se katsoo asianmukaisiksi näiden etujen turvaamiseksi ja jotka liittyvät aseiden, ammusten ja sotatarvikkeiden tuotantoon tai kauppaan.

35 Tältä osin on todettava, että useissa Euratomin perustamissopimuksen määräyksissä annetaan komissiolle huomattavia valtaoikeuksia, joiden perusteella se voi säädöksin tai yksittäisiä päätöksiä sisältävin lausunnoin puuttua aktiivisesti eri toiminta-aloihin, jotka liittyvät ydinenergian käyttöön yhteisössä. On riittävää mainita esimerkkinä paitsi terveyden suojelua koskevat kyseisen perustamissopimuksen toisen osaston III luvun määräykset ja erityisesti EA 34, EA 35 ja EA 37 artikla, myös

kyseisen toisen osaston I luvun määräykset, jotka koskevat tutkimuksen kehittämistä. Näiden määräysten sanamuodossa ei millään tavalla täsmennetä, onko täten säännelty toiminta yksinomaan siviilitoimintaa.

36 On kuitenkin selvää, että tällaisten määräysten soveltaminen sotilaallisiin laitoksiin ja tutkimusohjelmiin sekä muuhun sotilaalliseen toimintaan voisi olla omiaan vaarantamaan jäsenvaltioiden keskeiset maanpuolustukselliset edut. Kuten Yhdistynyt kuningaskunta ja Ranskan tasavalta ovat perustellusti väittäneet, siitä, että kyseiseen perustamissopimukseen ei sisälly poikkeusmääräystä, jossa vahvistettaisiin yksityiskohtaiset säännöt jäsenvaltioiden oikeudesta vedota näihin keskeisiin etuihin ja puolustaa niitä, voidaan näin ollen päätellä, että sotilastoiminta jää kyseisen perustamissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

37 On kuitenkin todettava, että komissio väitti istunnossa, että sen EA 37 artiklalle antaman tulkinnan mukaan jäsenvaltioilla ei ole velvollisuutta toimittaa sille mitään tietoa sotilastoiminnastaan. Kyseisessä määräyksessä mainitut yleiset tiedot, joiden toimittamista komissio edellyttää, koskevat yksinomaan laitteita tai laitoksia, joita ei enää käytetä sotilastarkoituksessa ja jotka asianomainen jäsenvaltio on tästä syystä katsonut "jätteeksi". Lisäksi kyseisen tulkinnan mukaan kunkin jäsenvaltion olisi päätettävä sekä siitä ajankohdasta, josta lähtien radioaktiivisen jätteen sotilaallinen lähde on katsottava jätteeksi, että niiden yleisten tietojen konkreettisesta sisällöstä, jotka on asianomaisen jäsenvaltion maanpuolustuksellisia etuja loukkaamatta toimitettava komissiolle, jotta se voi täyttää tehtävän, joka sille on uskottu EA 37 artiklassa.

38 Yhdistynyt kuningaskunta katsoo, että vaikka komissio olisi suullisessa käsittelyssä esittämänsä EA 37 artiklaa koskevan vivahteikkaamman tulkinnan nojalla vastedes valmis edellyttämään jäsenvaltioilta ainoastaan tietoja, jotka ovat suppeampia kuin komission suosituksessa 1999/829 mainitut tiedot, kanne ei silti ole perusteltu. Yhdistynyt kuningaskunta nimittäin katsoo, että komissio pyrkii uudella EA 37 artiklaa koskevalla tulkinnallaan lukemaan kyseiseen määräykseen suojatoimen-

piteitä, joista siinä ei ole määrätty, juuri siitä syystä, että sotilastoiminta on aina suljettu perustamissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Lisäksi tämä EA 37 artiklan tulkinta on vastoin sitä tulkintaa, jonka komissio on antanut muille määräyksille, jotka sisältyvät terveyden suojelua koskevaan perustamissopimuksen lukuun. Yhdistynyt kuningaskunta huomauttaa, että komission mukaan erityisen vaarallisia kokeita koskeva EA 34 artikla soveltuu myös ydinasekokeisiin.

39 On korostettava, että kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo asiassa 187/87, Saarland ym., 22.9.1988 antamassaan tuomiossa (Kok. 1988, s. 5013, Kok. Ep. IX, s. 663) todennut, EA 37 artiklaa on tulkittava siten, että yleiset tiedot radioaktiivisen jätteen hävittämistä koskevasta suunnitelmasta on toimitettava komissiolle ennen kuin asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset antavat luvan jätteen hävittämiseen. Yhteisöjen tuomioistuin on itse asiassa katsonut, että tämän määräyksen, jolla pyritään radioaktiivisen saastumisen ehkäisemiseen, vaikutuksen turvaamiseksi ja ottaen huomioon sen, että näkemykset, joita komissio voi esittää asianomaiselle jäsenvaltiolle, ovat hyvin merkityksellisiä, on välttämätöntä, että komissiolla on hyvissä ajoin yleiset tiedot radioaktiivisten jätteiden hävittämistä koskevasta suunnitelmasta, jotta se voi asiantuntijoita kuultuaan antaa lausunnon, jota kyseinen valtio voi perusteellisesti tarkastella siten, että komission ehdotukset voidaan ottaa huomioon ennen luvan antamista.

40 EA 37 artiklan tulkinta, jonka mukaan asianomainen jäsenvaltio voisi päättää sekä siitä ajankohdasta, josta lähtien radioaktiivisen jätteen sotilaallinen lähde on katsottava siviilijätteeksi, että niiden tietojen konkreettisesta sisällöstä, jotka on toimitettava komissiolle, on ristiriidassa kyseisen määräyksen tavoitteen kanssa. Mahdollisesti myöhässä tapahtuva tietojen toimittaminen mitätöisi saastumisen ehkäisemiseen liittyvän tavoitteen. Toisaalta merkityksellisten tietojen mahdollinen vajavainen toimittaminen tekisi mahdottomaksi sellaisen lausunnon toimittamisen, joka on annettu asiasta täysin tietoisena.

41 Lisäksi EA 37 artiklan tulkinta, jossa jäsenvaltioille jätetään tällainen harkintavalta tietojen toimittamisajankohdan ja niiden sisällön suhteen, aiheuttaisi kiistoja ja haittaisi tämän määräyksen asianmukaista soveltamista.

42 Näistä seikoista seuraa, että komission istunnossa esittämää tulkintaa EA 37 artiklasta ei voida hyväksyä.

43 Näin ollen on todettava, että komissio ei ole osoittanut, että EA 37 artiklan soveltaminen kyseessä olevan sotilaallisen laitoksen käytöstä poistamiseen olisi perusteltua.

44 On kuitenkin korostettava, että se seikka, että perustamissopimus ei sovellu ydinenergian käyttöön sotilastarkoituksessa ja että komissio ei näin ollen voi perustellusti vedota EA 37 artiklaan edellyttääkseen, että jäsenvaltiot toimittavat sille tietoja sotilaallisista laitoksista peräisin olevien radioaktiivisten jätteiden hävittämisestä, ei lainkaan vähennä sen tavoitteen oleellista merkitystä, joka koskee väestön terveyden sekä ympäristön suojelemista ydinenergian käyttöön liittyviä vaaroja vastaan, mukaan lukien käyttö sotilastarkoitukseen. Vaikka kyseinen perustamissopimus ei tarjoakaan yhteisölle erityistä keinoa tähän tavoitteeseen pyrkimiseksi, ei voida sulkea pois sitä, että asianmukaisiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä EY:n perustamissopimuksen tältä osin merkityksellisten määräysten perusteella (ks. vastaavasti asia C-62/88, Kreikka v. neuvosto, tuomio 29.3.1990, Kok. 1990, s. I-1527).

45 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että EA 37 artiklassa ei aseteta Yhdistyneelle kuningaskunnalle velvollisuutta toimittaa komissiolle yleisiä tietoja sellaisen radioaktiivisen jätteen hävittämissuunnitelmasta, joka on peräisin Jason-

reaktorin käytöstä poistamiseen liittyvistä toimista, ja että komission kanne on näin ollen hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

46 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Yhdistynyt kuningaskunta on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja komissio on hävinnyt asian, viimeksi mainittu on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Euroopan yhteisöjen komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

3) Ranskan tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Allekirjoitukset